

האוניברסיטה הפתוחה הוקמה בתחילת שנות השבעים על־פי החלטת ממשלת ישראל ובהתאם להצעת קרן רוטשילד שאף לקחה אחריות על הקמת האוניברסיטה. משכנה של האוניברסיטה נקבע ברמת־אביב, יחד עם המרכז לטכנולוגיה חינוכית. עם השנים התפתחה האוניברסיטה וצמחה, והמקום נעשה צר מהכיל את כל התפקודים. כדי להתגבר על המחסור נוספו מבנים זמניים שהגדילו את השטח הבנוי הכולל לכ־8,000 מ"ר ברוטו. עליהם נוספו שטחים שנשכרו מחוץ לקמפוס ברמת־אביב. בכל אלה היה מענה חלקי בלבד למצוקת המקום. צמיחת האוניברסיטה, הגידול בכוח־אדם ובציוד והתפתחותם של צרכים חדשים יצרו לחץ בלתי פוסק למציאת פתרון יסודי וממצה בתחומיו של קמפוס אחד.

במשך 13 שנים ניסתה האוניברסיטה להשיג תב"ע (תוכנית בניין עיר) לשם בנייה והתרחבות ברמת־אביב וניצבה בפני מכשולים קשים. בסופו של דבר הוחלט לחפש מקום חלופי מרווח יותר, אשר יתאים גם לגידול בעתיד.

לאחר תהליך בחינה ארוך נבחרה רעננה להיות העיר שבתחומה תוקם קריית האוניברסיטה ובסוף שנת 1995 נחתם חוזה עם עיריית רעננה.

האוניברסיטה הפתוחה מייחסת חשיבות מיוחדת לשימור האסטטי של האזור. למשימת תכנונו של המתחם נבחרה עדה כרמי־מלמד, מבכירי האדריכלים בארץ. הקריה החדשה תוכננה כיצירה ארכיטקטונית הטובלת בשטחים פתוחים וירוקים רחבי־ידיים, אשר יהיו ריאה ירוקה בלב אזור מגורים.

קריית האוניברסיטה הפתוחה על שם דורותי דה רוטשילד, ששטחה הכולל 54 דונם, מתוכננת לשמש את האוניברסיטה בעשרות השנים הבאות. אפשר יהיה לבנות במתחם זה 12 בניינים בשטח כולל של 70,000 מ"ר. הקמפוס ייבנה בשלבים, לפי הצורך. בשלב ראשון נבנו ארבעה בניינים: בניין האקדמיה, בניין הכיכר, בניין הטכנולוגיות והספרייה. הבניינים, ששטחם הכולל כ־42,000 מ"ר, מכילים משרדים, ספרייה, שני אולמות הרצאה גדולים, חדרי לימוד, מעבדות, וכן מרכז אנרגיה, מחסן, חצר תפעול ומנהרות שירות, שתי קפטריות, מרכז מבקרים, אולפני שידור, בית־כנסת ומכון כושר. בניינים אלה, המשתרעים על פני כ־7 דונם, אוכלסו לקראת שנת הלימודים תשס"ה. ביתרת השטח הוכשרו מגרש חניה, דרכי גישה וגן בוטני אוניברסיטאי, ירוק ומרשים.

האוניברסיטה הפתוחה השקיעה מאמצים שתכליתם הימנעות מפגיעה אקולוגית בסביבה ומזעור המטרד לתושבי הסביבה. קריית האוניברסיטה תתבסס על כוח חשמל (ולא על סולר). מבניה יבלמו את הרעש המגיע לאזור המגורים מכיוון כביש גהה, ומגרשי החניה שלה מוקמו בצד המזרחי של הקמפוס, הגובל עם כביש 4, כלומר בקצה המרוחק משכונת המגורים. עיריית רעננה מצדה סללה כביש שירות ממזרח, המשמש לגישת כלי רכב מהקריה אל עבר כביש 4 וממנו. עיקר הפעילות במתחם נעשית בשעות היום, כך שהתנועה היא בכיוון מנוגד לתנועת תושבי העיר, הן בבוקר והן בערב.

האוניברסיטה הפתוחה ועיריית רעננה שותפות לאמונה כי המשכן החדש של האוניברסיטה ברעננה יהיה לברכה לתושבי העיר, יתרום לחיזוק אופייה כעיר אוניברסיטאית עם חינוך ברמה גבוהה, ויוסיף נדבך שיעשיר את החיים התרבותיים בעיר.

האוניברסיטה נענתה ברצון לפניית עיריית רעננה לשיתוף פעולה עם מערכת החינוך העירונית לפיתוח יוזמות חדשניות לרווחת תלמידי העיר ומוריה. כבר עתה אנו עוסקים בפעילות זו בבתי-ספר שונים בארץ, ובכללם בתי-ספר ברעננה. הספרייה הממוחשבת המשוכללת ובית-הכנסת בקמפוס דורותי דה רוטשילד יהיו פתוחים לשימוש תושבי רעננה, והאוניברסיטה תהיה מוקד פוטנציאלי לתעסוקת אקדמאים, אנשי מחשבים וטכנולוגיה, מעצבים גרפיים, עובדים מנהליים ואחרים מקרב תושבי העיר.

המעבר לרעננה

מרכז המחסנים וההפצה עבר בחודש מארס מהרצליה לרעננה ושימש כחיל חלוץ בפרויקט. יחידות האוניברסיטה מרמת-אביב ומאפקה עברו במהלך ספטמבר. העברת האוניברסיטה הפתוחה למשכנה החדש ברעננה הסתיימה בהצלחה, למרות הקשיים, וכעת אנו חווים את תקופת הקליטה הכרוכה בהתאמות ובשינויים כאלה ואחרים.

היערכות למעבר לרעננה

ההתארגנות למעבר לרעננה נעשתה בד בבד עם סיום הבנייה של השלב הראשון בקריה החדשה. היערכות זו היא פרויקט מורכב, שדרש התגייסות רבה ואינטנסיבית של חלק מעובדי האוניברסיטה הפתוחה במשך שבועות ארוכים, וזאת – נוסף על עבודתם השוטפת. הוקמה מנהלת מעבר שהופקדה על תכנון המעבר ועל ביצועו, לפי הכוונתה של ועדת ההיגוי. כן הוקם פורום נציגי יחידות ובו נציג לכל מחלקה/יחידה, שתפקידו לתאם את עבודת המנהלת מול הגוף שהוא מייצג. לצורך ביצוע המעבר התקשרה האוניברסיטה הפתוחה עם חברות הובלה, וכן עם חברה לביצוע מעבר תשתיות המחשוב, עם חברה לסיוע באריזת הפונקציות המיוחדות ועם חברה לסיוע בפירוק מאות המחשבים האישיים ברמת-אביב ובהתקנתם ברעננה.

לקראת המעבר נערך מפגש של כל המנהלים באו"פ עם הארכיטקטית, שהציגה את התפיסה העיצובית, וכן עם יועצת ארגונית, שסקרה השפעות של שינוי ומעבר בארגונים על העובדים ועל המערכת כולה. כמו כן נערכו שיחות עם מנהלים ועם ראשי





מחלקות במטרה לאבחן צרכים הנובעים מן המעבר ובעיות מיוחדות בכל יחידה, ונבחנו שינויים צפויים בכל מחלקה. נוסף על כך נעשו פעולות הנוגעות להתמודדות האישית של העובדים עם השינוי.

הקמת התשתיות הטכנולוגיות בקדיה ברעננה

הקמת התשתיות הטכנולוגיות במשכן החדש ברעננה העמיסה עבודה רבה על כל העושים במלאכה, ובמיוחד ככל שהתקרב מועד המעבר. מצד אחד, נדרשה הכנת התשתיות כך שלא ייפגעו ימי עבודה כאשר העובדים יגיעו אל משכננו החדש. מהצד האחר, נדרשה תחזוקה תקינה של התשתיות ברמת אביב, כדי שהעבודה תתנהל כסדרה כל זמן שהמקום מתפקד במתכונתו הישנה.

בתכנון הרשת החדשה ברעננה הובאו בחשבון יכולת הגידול כנדרש מצמיחת האוניברסיטה הפתוחה בשנים הבאות, יכולת לקלוט הרחבות טכנולוגיות עתידיות (טלפוניית IP, תקשורת אלחוטית בהיקף נרחב יותר, תעבורת וידאו מאובטחת וכו') וליישם סכמת אבטחה מעודכנת וכן יכולות מתקדמות של ניהול רשת. במהלך ההעברה נרכשו שרתים חדשים במקום שרתים שלא כדאי להעבירם וכן שודרגו חלק מקווי התקשורת במענה להיקפי תעבורת התקשורת בנתוני המקום החדש.

ליזוי והנחיה של תהליכי שינוי

בחודשים שקדמו למעבר נערכה האוניברסיטה ברמת העובד, ברמת המחלקה, ברמה הניהולית וברמה הכלל-מערכתית. התקיימו פעילויות הנדרשות להתמודדות עם השינוי: ימי עיון כלליים, עבודה פרטנית עם מנהלי מחלקות ועובדים ומתן כתובת לפניות עובדים. נערכו מפגשי עובדים שתכליתם לתת לעובדים מענה על כל שאלה או טרדה הקשורה במעבר לרעננה ולשתף אותם במורכבות הפרויקט ובקשיים הצפויים. התקיימו מפגשים והדרכות הנוגעים למשאב האנושי ביחידות האוניברסיטה הפתוחה שבהן הבעיות ספציפיות ומורכבות, כגון הספרייה.

אחד הנושאים המטרידים מאוד את העובדים הוא אפשרויות הנסיעה בתחבורה הציבורית אל קריית האוניברסיטה וממנה. לקידום פתרונות בנושא זה, נערכו פגישות עם מנהלים בחברות אגד, דן ורכבת ישראל והוקם צוות ובו נציג אגד, מתכנן התנועה של עיריית רעננה ונציגי הנהלת האוניברסיטה הפתוחה. הצוות הוקם כדי לשפר את מסלולי הנסיעה ותדירות האוטובוסים. אחד הפתרונות שנמצאו הוא הסעות פרטיות אשר מבצעות איסוף בתחנות שונות מתל אביב לקריה ברעננה וחזרה.